

قدم در راه بی برگشت نگذارید

نگاهی به بخشنامه قابل تأمل وزارت میراث فرهنگی درباره تبلیغاتی که جان مردم را به خطر انداخته است

شیمیا سیدی - تصور کنید قرار است یک سفر هیجان انگیز داشته باشید، به دل جنگل، قعر کویر یا قلب یک آبشار و اعماق یک غار، کوله بسته‌اید و بی‌ساعت کمپ شبانه را هم ردیف کرده‌اید. حتی تصور ش هم هیجان انگیز است و آدرنالین را بالا می‌برد، به ویژه وقتی به قسمت پست کردن عکس‌ها در فضای مجازی فکر می‌کنید؛ با عنوانی مثل «یک روز هیجان انگیز» یا «همین الان بپوئ!» اما متأسفانه گاه فاصله این خاطره شیرین و هیجان انگیز با یک رویداد تلخ و غمبار خیلی زیاد نیست، شاید دمامد غروب همان روز، یا حتی چند ساعت بعد، آن هنگام که کم‌شده‌اید و بر ابراتور تلفن هم‌راهمان و آنقن دهی همیشه ضعیفش لعنت می‌فرستید. یا بر بالین رفیقی که از ارتفاع سقوط کرده و نالان است ننشسته و درآمده‌اید چطور نشانانی این مکان نامعلوم را به‌مأموران هلال احمر اطلاع دهید. ممکن است گرفتار سیل و ریزش کوه و سسایر بلایای طبیعی و غیرطبیعی شده‌اید و وقتی برای فکر کردن و غصه خوردن هم ندارید. هر قدر بگویم بلا به دور، یا زیانم لال و دور آن جان و... متأسفانه این‌ها همه اتفاقاتی است که در یک دهه اخیر با بالا رفتن میل سفرهای هیجان انگیز، سرنوشت بسیاری از گردشگرانی شده است که به دلیل ناآگاهی و رعایت نکردن نکات ایمنی و تنها با تکیه بر زیبایی‌ها و هیجانات دل به طبیعت زیبا اما کاه و حشی زده‌اند. بالا رفتن آمار حوادث اینچنینی در کنار انتشار بخشنامه قابل تأمل و وزارت میراث فرهنگی ما را بر آن داشت تا ضمن بررسی راهکارهای پیشگیری از حوادث گردشگری نکاهی هم ببندازیم به مکان‌های مخاطره آمیز خراسان رضوی که متأسفانه هنوز آنطور که باید اطلاع‌رسانی درستی درباره آن صورت نگرفته است.

بخشنامه‌ای برای شانه خالی کردن

بالا رفتن آمار حوادث گردشگری، وزارتخانه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عنوان متولی اصلی گردشگری کشور را نیز درگیر پرونده‌های شکایت متعدد کرده است. چنانکه مدیر کل امور حقوقی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را واداشته است تا بخشنامه‌ای به استان‌ها ابلاغ و از آن‌ها بخواهد که در تبلیغ و معرفی جاذبه‌های گردشگری، مخاطرات و هشدارها را هم به صورت کاملاً روشن و برجسته درج کنند. عنوان این بخشنامه «ضرورت اعلام مخاطرات در اماکن تاریخی - فرهنگی و مناطق گردشگری مورد بازدید عموم» است. اما این طور که از محتوای بخشنامه برمی‌آید، کارکرد آن بیشتر پیشگیرانه است، به جهت برداشتن انگشت اتهام از وزارتخانه میراث فرهنگی در برابر حوادث این چنینی و جلوگیری از تکرار دعوی حقوقی علیه این وزارتخانه خیلی کاربردی به نظر نمی‌رسد. در بخش‌هایی از این بخشنامه آمده است: «نظر به اینکه در برخی اماکن تاریخی - فرهنگی و جاذبه‌های گردشگری و توریستی که در فهرست آثار ملی کشور نیز به ثبت نرسیده‌اند اما به جهت معرفی آن‌ها و با این وزارت به طرق مختلف اعم از چاپ و توزیع بروشور، کتابچه، نشریات و با موضوع بهانه طرح دعوی علیه سسازمان (وزارتخانه) در محاکم قضایی شده و تکرار موارد مشابه و تبری وزارت متبوع از هر گونه مسئولیت در قبال اینگونه حوادث و مخاطرات لازم است ترتیبی اتخاذ فرمایند تا من بعد در کلیه انتشارات گردشگری، بروشور، بنرها و تابلوهای راهنما، سی‌دی، فضای مجازی و جاذبه‌های در سراسر کشور خطرات احتمالی موجود در مناطق فرهنگی - تاریخی، تفریحی و گردشگری استان‌ها به نحو روشن و برجسته‌ای پیش‌بینی و درج شود.»

تبلیغات هیجانی ممنوع

در یک دهه اخیر تلاش برای تغییر ذائقه سفر مردم با نمایش زیبایی‌های بیشتر از ایران و به تصویر کشیدن ماجراجویی‌ها در مناطق بکر و دور از دسترس همراه با تزییق هیجان بدون اشاره به هر نوع اطلاعات کاربردی دیگر و اقدامات محافظتی و ایمنی، نه تنها باعث شده برخی مناطق بکر در دسترس عموم مردم قرار بگیرند و با مخاطرات زیست محیطی و تخریب روبه‌رو شوند که حجم گزارش‌ها از صدمات بدنی و تلفات جانی را نیز بیشتر کرده است؛ فلذا به منظور پیشگیری از تکرار موارد مشابه لازم است ترتیبی اتخاذ فرمایند تا من بعد در کلیه انتشارات و اقلام تبلیغاتی اعم از کتاب و کتابچه معرفی آثار تاریخی و طبیعی و جاذبه‌های گردشگری، بروشور، بنرها و تابلوهای راهنما، سی‌دی، فضای مجازی و نظایر آن در سراسر کشور خطرات احتمالی موجود در مناطق فرهنگی - تاریخی، تفریحی و گردشگری استان‌ها به نحو روشن و صدمات را نیز برپشته است.

در خراسان شکایتی نداشتیم

آن طور که جلیلیان، مدیر حقوقی میراث فرهنگی خراسان رضوی در گفت‌وگو با شهرآر می‌گوید: «خوشبختانه تا کنون شکایتی مبنی بر رویداد حادثه گردشگری در استان خراسان رضوی به میراث فرهنگی نشده است.» با این حال «بخشنامه مطابق دستور وزارتخانه، به شهرستان‌ها ابلاغ شده است.» البته که معنای این استناد نیست. چنانکه مرور اخبار حوادث گردشگری نشان می‌دهد تعداد این دست حوادث کم نبوده است. همین چند وقت پیش بود که به دلیل جابه‌جایی نامناسب گردشگران در روستای خرو نیشابور با نیسان، ۳۳ نفر مصدوم شدند و یک تن هم کشته شد. تازه بعد از این حادثه بود که حسن همتی‌فر، دادستان عمومی بخش زبرخان نیشابور گفت: «از این پس از ورود تورهای گردشگری که استانداردهای جابه‌جایی گردشگران را رعایت نکنند به ییلاقات بخش زبرخان جلوگیری می‌شود.» به جز این خبرهای متعددی نیز می‌توانید از سقوط از آبشارهای قره‌سو و دیگر آبشارها، گم شدن گردشگران در کویر مزیان و دیگر کویرهای استان، گم شدن در غار مغان و دیگر غارها، حمله حیوانات وحشی، غرق شدن در سسد کارده و دیگر سدها و رودخانه‌ها، ریزش کوه و... دید و شنید. نشستن در بستر رودخانه و گرفتاری در سیلاب نیز از دیگر حوادثی است که فراوان رخ داده است.

مکان‌های مخاطره آمیز خراسان رضوی:

- ۱ غار مغان به دلیل پیچ در پیچ و بی‌انتها بودن و احتمال سقوط و گم شدن در تاریکی
- ۲ آبشارهای قره‌سو به دلیل فراوانی نردبان‌ها و ناآشنایی گردشگران و سقوط از ارتفاع
- ۳ هزارمسجد به دلیل نبود تابلو و جاده مناسب
- ۴ جاده کلات به دلیل پیچ و خم‌های متعدد و حادثه خیز بودن
- ۵ شمشال به دلیل نیاز به توانایی جسمانی و ناآشنایی با مسیر
- ۶ کویرهای مزیان و یونسی به دلیل نبود مسیر مشخص

شهرآر

روزنامه شهرآر می‌وزند

شنبه ۱۸ آبان ۱۳۹۸
شماره ۲۶۶۴

کی گشتی بگردد؟

عظیم‌زاده|اولین مرتب‌های است که قدم در این آب‌و‌خاک می‌گذارد و تنهاانتخابش برای ۲-۳ روز ایرانگردی، مشهد است. «تور» صدایش می‌کنند و وقتی از او می‌خواهیم خودش را کامل معرفی کند می‌گوید نور رحمانتیکا و برایمان می‌نویسد: «Nurrohmantika». خودش ساکن امارات است، در یک شرکت هواپیمایی کار می‌کند و خاودملش در اندونزی زندگی می‌کنند. می‌گوید زعفران ایرانی حسابی در اندونزی خواهان و طرفدار دارد و خواهرش آنچاطلای سرخ‌ایران را می‌فروشد. حالا او یک تیر بر داشته و می‌خواهد با آن چند نشان بزند؛ با دست پر از این سوغاتی اصیل خراسانی به شهر و دیارش بازگردد و زعفران مورد نیاز خواهرش را تهیه کند، در این اثنا زیارت و سیاحتی هم می‌کند؛ گشت و گذاری که تا به حال تجربه‌ان نداشته‌است. باو دقیقاً در روز آخر سفرش در لابی هتل محل اقامتش نشستیم و گپ‌وگفت مختصری انجام دادیم؛ آن هم لایه‌لای سوز سمرمایی که با هر بار باز و بسته شدن در هتل، همه وجودمان را نشانه می‌گرفت.

مشهدگردی بهینه در حداقل زمان کاملاً مشخص است که سعی کرده در همین مدت کوتاهی که در ایران به سر می‌برد، از وقتش نهایت استفاده را بکند. صبح روز قرار ملاقاتمان مشغول زیارت در حرم امام رضا^ع بوده، بعد از آن رفته به سسراغ آرامگاه فردوسی و همین چند دقیقه قبل از اینکه بیاید هتل مشغول گشت و گذار در بازار و خرید سوغاتی بوده است. البته فقط به این اکتفا نکرده و زبر نور جلوه‌پرداز مغازه‌هایببند، تور زعفران در تربت حیدریه هم یکی دیگر از برنامه‌های جذابی بوده که اینجا حسابی از آن استقبال کرده و آن‌طور که خودش می‌گوید تماشای یک تکه زمین مملو از گل‌های خوش‌رنگ و زیبای زعفران و طریقه چین و بربختن آن تجربه منحصر به فردی بوده است که اینجا برایش رقم خورده است. او از زیارت امام رضا^ع به عنوان یکی از خاطر‌های خوش‌یادمی‌کند و می‌گوید: «خیلی خوشحالم که چنین فرصتی برام فراهم شد. در حرم حال و هوای معنوی و عجیبی به آدم دست می‌دهد که بسیار دوست‌داشتنی است.»

دوباره می‌آیم، اما تنها نه او نیز شبیه به گردشگران زیادی که برای بار اول به ایران پا می‌گذارند اعتراف می‌کند که تصویر ذهنی همیشگی‌اش چندان شباهتی

سودای زعفران در اندوزی

گپ‌وگفت با گردشگر اندونزیایی درباره اولین تجربه مشهدگردی‌اش

با واقعیتی که حالا مقابل چشم‌هایش است، ندارد. می‌گوید: «طر افیانم وقتی شنیدند که ایران را برای مسافرت انتخاب کرده‌ام، متعجب شدند چون گمان می‌کردند که این انتخاب انتخاب معقولی نیست. خیلی‌ها فکر می‌کنند ایران برای مسافرها و گردشگرانی که با به این کشور می‌گذارند امن نیست و ممکن است حضورشان در این کشور برایشان مشکل‌آفرین باشد. با این حال، من همیشه تصاویر کشور ایران را در اینترنت می‌دیدم و مناظر و تصاویر دیدنی‌های زیبا و دوست‌داشتنی‌اش مرا مجذوب می‌کرد.» او، حالا دوباره نقبی می‌زند به آرامگاه فردوسی و می‌گوید: «ایران کشوری است که به لحاظ تاریخ و تمدن غنی است و قدمت زیادی دارد. من پیش از این هم نام فردوسی را شنیده بودم اما امروز که همراه با گیل‌امهذب راهنمایم با به این مکان گذاشتم، جزئیات بیشتری در باره این شاعر بزرگ و کتاب شاهنامه‌اش مطلع شدم. مردم اندونزی کم و بیش ایران را می‌شناسند اما به صورت خیلی کلی. قطعاً دوباره به ایران سفر خواهد کرد اما نه تنها بلکه به همراه خانواده و دوستان.»

درجست‌وجوی یک تابلو به زبان انگلیسی همان طور که انتظار داشتیم، از مهمان‌ناوای ایرانی جماعت نیز سخن به میان آمده‌صتی که بر بیراه نیست اگر بگویم دیگر تمام گردشگرانی که برای اولین مرتبه با چندمین‌بار پایشان به این آب و خاک باز می‌شود حتماً از آن یاد می‌کنند. او نیز همانند بیشتر گردشگران مردم ایران را مهربان، مهمان‌ناواز و خوش‌برخورد می‌داند که تلاش می‌کنند اوقات خوشی را برای مهمانشان تدارک ببینند. وقتی از او می‌پرسم اگر بخواهی ایرانی‌ها و مخصوصاً مشهدی‌ها را با یک کلمه توصیف کنی، چند ثانیه مکث می‌کند و می‌پرسد: «فقط با یک کلمه؟» و بعد دوباره چند ثانیه تفکر و تعمق می‌کند و خیلی ناگهانی مثل اینکه جرقه‌ای در ذهنش زده‌اند با صدای بلندتر از حد معمول می‌گوید: «Sweet» او اما گله‌ای هم دارد؛ گله‌ای که شاید در نگاه اول به چشم هر گردشگر غیرفارسی زبان، می‌آید: «شما هیچ چیز انگلیسی در شهرتان ندارید یعنی اگر کسی بدون راهنما و تورلیدر به اینجا سفر کند، نمی‌تواند آدرس‌یابی کند و مکان مورد نظرش را پیدا کند حتی تابلوهایی برای راهنمایی نیز وجود ندارند. کار را برای گردشگران سخت خواهد کرد.» نکته‌ای که با توجه به زائرپذیر بودن شهر مشهد حتماً باید به آن توجه شود. دقیقاً همانگونه‌ای که حالا در گوشه و کنار شهر در مطب دکترها و مراکز زیبایی و پای تابلوی داروخانه‌ها، همان گونه که مورد نیاز بخش گردشگری سلامت بوده عناوین عربی آن‌ها برای گردشگران و مراجعان عرب‌زبان به چشم می‌خورد.

آغاز جذب گردشگر از جامعه ۵۰ میلیونی شیعیان هند

برنامه‌ریزی خواهد شد. ابوالفضل مکر می‌فر همچنین به ضرورت برقراری پرواز مستقیم از شهرهای مختلف هند به مشهد اشاره کرد و گفت: با توجه به اینکه شرایط اقامت گردشگران در مشهد فراهم است، در صورتی برقراری پرواز مستقیم جذب زائر و گردشگر از این کشور تسهیل می‌شود. علی‌چگنی سفیر ایران در هند نیز با اشاره به شرایط اقتصادی و اجتماعی هند گفت: جمعیت هند حدود یک میلیارد و ۳۶۵ میلیون نفر است که ۲۵۰ میلیون نفر مسلمان و ۵۰ میلیون نفر نیز شیعه هستند. او به سابقه تاریخی و ارتباطات فرهنگی بین هند و خراسان اشاره کرد و گفت: خراسان رضوی و مشهد برای جذب زائر و گردشگر از هند در اولویت قرار دارد و مستعدترین استان برای جذب گردشگر از این کشور است.

افتتاح موزه قلب در قلب نیشابور

در موزه قلب با کارکرد این عضو شگفت‌انگیز و پیچیده بیشتر آشنا شوند. پروفیسور حسین موزه قلب گنجینه‌ای علمی شامل تجهیزات، عکس‌ها و اسناد متنوعی است که می‌تواند مورد استفاده دانشجویان و محققان قرار گیرد. هدف از ایجاد این موزه در کنار افلاک نما، آشنایی مردم با این عضو حیاتی است تا پس از دیدن مجموعه افلاک و صورت‌های فلکی

موزه قلب پروفیسور صادقی در مجموعه افلاک نمای حکیم عمر خیام نیشابوری افتتاح شد. موزه قلب گنجینه‌ای علمی شامل تجهیزات، عکس‌ها و اسناد متنوعی است که می‌تواند مورد استفاده دانشجویان و محققان قرار گیرد. هدف از ایجاد این موزه در کنار افلاک نما، آشنایی مردم با این عضو حیاتی است تا پس از دیدن مجموعه افلاک و صورت‌های فلکی

سنت آکوستین، فیلسوف قرون وسطی: دنیا مانند است و کسانی که به سفر نرفته‌اند، تنها یک صفحه آن را خوانده‌اند.